

Odborné stanovisko

podľa § 1 ods. (2) písm. f) zákona č. 308/1993 Z. z. o zriadení Slovenského národného strediska pre ľudské práva v znení neskorších predpisov

Dňa XXXX doručila klientka Slovenskému národnému stredisku pre ľudské práva (ďalej ako „Stredisko“) v mene organizácie XXXX podnet vo veci namietaného diskriminačného charakteru Všeobecne záväzného nariadenia č. 157 o dočasnom parkovaní motorových vozidiel na vymedzenom území mesta Košice (ďalej ako „Všeobecné záväzné nariadenie“).

Stredisko podľa § 1 ods. (2) písm. f) zákona č. 308/1993 Z. z. o zriadení Slovenského národného strediska pre ľudské práva v znení neskorších právnych predpisov vydáva na požiadanie fyzických osôb alebo právnických osôb alebo z vlastnej iniciatívy odborné stanoviská vo veciach dodržiavania zásady rovnakého zaobchádzania podľa zákona č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon) v znení neskorších právnych predpisov (ďalej len ako „antidiskriminačný zákon“). Stredisko vydáva v predmetnej veci nasledovné odborné stanovisko.

Z obsahu podnetu

V podnete klientka zastáva názor, že parkovacia politika mesta Košice upravená vo Všeobecne záväznom nariadení vzbudzuje dôvodnú pochybnosť o nepriamej diskriminácii odídencov. Podľa jej názoru Všeobecne záväzné nariadenie je navonok neutrálny všeobecne záväzný právny predpis, ktorý znevýhodňuje osoby prichádzajúce z Ukrajiny so statusom „dočasné útočisko“.

Rezidentská parkovacia karta môže byť udelená osobe, ktorá spĺňa podmienku trvalého pobytu v rezidentskej lokalite alebo má nájomný/vlastnícky vzťah k obytnej jednotke v rezidentskej lokalite. Osoby so statusom dočasného útočiska nemôžu ani jednu z týchto podmienok splniť, keďže pobyt osoby s udeleným statusom dočasné útočisko sa podľa platnej právnej úpravy nepovažuje za trvalý pobyt. Ubytovanie poskytované odídencom

bezodplatne podľa zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej ako „zákon o azyle“) sa nepovažuje za nájomný vzťah na účely Všeobecne záväzného nariadenia. Právnym základom tohto právneho vzťahu nie je nájomná zmluva ale zmluva o poskytovaní príspevku za ubytovanie odídencu. Podľa § 8c ods. 1 Všeobecne záväzného nariadenia sa nájomný vzťah preukazuje predložením nájomnej zmluvy a potvrdením o splnení registračnej povinnosti prenajímateľa ako daňovníka podľa osobitného predpisu¹. Poskytovateľ bezodplatného ubytovania pre osoby s dočasným útočiskom nemá túto povinnosť voči daňovému úradu. Príjem, ktorý poskytovateľ ubytovania dostáva je v zmysle § 6 zákona o dani z príjmov oslobodený od dane z príjmov fyzickej osoby.

V podnete klientka namieta aj ustanovenie § 8f Všeobecne záväzného nariadenia. Podľa tohto ustanovenia vodič motorového vozidla označeného parkovacím preukazom osoby s ťažkým zdravotným postihnutím je oprávnený zakúpiť si osobitný parkovací lístok ŤZP. Podľa § 8d ods. 1 písm. g) Všeobecne záväzného nariadenia, na účely tohto všeobecne záväzného nariadenia osoba so závažným zdravotným postihnutím dolných končatín musí predložiť platný parkovací preukaz osoby s ťažkým zdravotným postihnutím. V zmysle § 3 ods. 1 písm. a) zákona č. 447/2008 o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia (ďalej ako „zákon o kompenzácii ťzp“) osoby so statusom dočasného útočiska nie sú účastníkmi právnych vzťahov podľa tohto zákona. Parkovací preukaz osoby s ťažkým zdravotným postihnutím odídenca preto nemôžu získať.

Právny rámec

Obec môže ustanoviť všeobecne záväzným nariadením úseky miestnych ciest na dočasné parkovanie motorových vozidiel (ďalej len „parkovacie miesta“), ak sa tým neohrozí bezpečnosť a plynulosť cestnej premávky alebo iný verejný záujem. Vo všeobecne záväznom nariadení obec ustanoví spôsob zabezpečenia prevádzky parkovacích miest, výšku úhrady za dočasné parkovanie motorových vozidiel, spôsob jej platenia a spôsob preukázania jej zaplatenia.²

Všeobecne záväzné nariadenie upravuje najmä podmienky dočasného parkovania motorových vozidiel na území mesta Košice na určených úsekoch miestnych komunikácií, výšku úhrady za dočasné parkovanie motorových vozidiel a spôsob platenia a spôsob preukázania zaplatenia úhrady za dočasné parkovanie motorových vozidiel.³

---

¹ Zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov (ďalej ako „zákon o dani z príjmov“).

² Ustanovenie § 6a ods. 1 zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon).

³ Ustanovenie § 1 Všeobecne záväzného nariadenia.

Rezidentská parkovacia karta v centrálnej mestskej zóne umožňuje rezidentovi dočasné parkovanie motorového vozidla na uliciach, ktoré sú uvedené na tejto parkovacej karte.⁴

Rezidentská parkovacia karta v rezidentskej lokalite umožňuje rezidentovi dočasné parkovanie motorového vozidla v príslušnej rezidentskej lokalite, ktorej označenie je uvedené na parkovacej karte (ďalej len „základná rezidentská lokalita“) a v rezidentských lokalitách bezprostredne susediacich so základnou rezidentskou lokalitou.⁵

Osobitná rezidentská parkovacia karta umožňuje osobe so závažným zdravotným postihnutím dolných končatín dočasné parkovanie motorového vozidla v centrálnej mestskej zóne na uliciach, ktoré sú uvedené na tejto parkovacej karte, v rezidentskej lokalite, kde sa nachádza miesto výkonu práce.⁶

Rezidentskú parkovaciu kartu v centrálnej mestskej zóne môže mesto Košice vydať žiadateľovi v prípade ak má oprávnená osoba trvalý pobyt v centrálnej mestskej zóne. Trvalý pobyt oprávnenej osoby sa musí vzťahovať na obytnú jednotku vo vlastníctve žiadateľa.⁷

Rezidentskú parkovaciu kartu v rezidentskej lokalite môže mesto Košice vydať žiadateľovi ak:

1. oprávnená osoba má trvalý pobyt v rezidentskej lokalite. Trvalý pobyt oprávnenej osoby sa musí vzťahovať na obytnú jednotku vo vlastníctve žiadateľa.⁸
2. oprávnená osoba je fyzickou osobou, ktorá má k obytnej jednotke vlastnícky vzťah alebo nájomný vzťah.⁹

O rezidentskú parkovaciu kartu v rezidentskej lokalite môže požiadať aj žiadateľ ak oprávnená osoba zabezpečuje poskytovanie dennej starostlivosti opatrovanej osobe, a za týmto účelom využíva motorové vozidlo.¹⁰

Osobitnú rezidentskú parkovaciu kartu možno vydať žiadateľovi v prípade splnenia nasledovných podmienok:

1. žiadateľ je osobou so závažným zdravotným postihnutím dolných končatín,
2. žiadateľ má trvalý pobyt v meste Košice,

---

⁴ Ustanovenie § 8b ods. 1 Všeobecne záväzného nariadenia.

⁵ Ustanovenie § 8b ods. 2 Všeobecne záväzného nariadenia.

⁶ Ustanovenie § 8b ods. 3 písm. a) a b) Všeobecne záväzného nariadenia.

⁷ Ustanovenie § 8c ods. 3 Všeobecne záväzného nariadenia.

⁸ Ustanovenie § 8c ods. 4 Všeobecne záväzného nariadenia.

⁹ Ustanovenie § 8c ods. 5 Všeobecne záväzného nariadenia.

¹⁰ Ustanovenie § 8c ods. 6 Všeobecne záväzného nariadenia.

3. žiadateľ je držiteľom platného vodičského preukazu,
4. žiadateľ má miesto výkonu práce v centrálnej mestskej zóne alebo v rezidentskej lokalite.¹¹

Pri všetkých typoch rezidentskej karty je zároveň podmienkou, že osoba užíva motorové vozidlo na ktoré sa má vzťahovať rezidentská parkovacia karta na súkromné účely.

Na účely Všeobecne záväzného nariadenia sa preukazuje:

1. trvalý pobyt predložením platného dokladu totožnosti,
2. vlastnícky vzťah k obytnej jednotke predložením listu vlastníctva, nie staršieho ako tri kalendárne mesiace,
3. nájomný vzťah k obytnej jednotke predložením nájomnej zmluvy a potvrdením o splnení registračnej povinnosti prenajímateľa ako daňovníka podľa § 5 ods. 3 zákona o dani z príjmu 595/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov,
4. závažné zdravotné postihnutie dolných končatín najmä predložením potvrdenia príslušného odborného lekára, posudku vystaveného posudkovým lekárom príslušného orgánu prípadne ďalších dokladov, z ktorých vyplýva zdravotné postihnutie; osoba so závažným zdravotným postihnutím dolných končatín musí tiež predložiť platný parkovací preukaz osoby s ťažkým zdravotným postihnutím.¹²

Osoby, ktoré nemajú parkovaciu kartu, môžu v rezidentskej lokalite parkovať na základe parkovacieho lístka.¹³ Osoby s ťažkým zdravotným postihnutím sú oprávnené si zakúpiť tzv. osobitný parkovací lístok ŤZP. Vodič motorového vozidla musí byť označený parkovacím preukazom osoby s ťažkým zdravotným postihnutím. Základná doba platnosti osobitného parkovacieho lístka ŤZP sú 2 hodiny denne.¹⁴

Prvá rezidentská karta pre rezidenta nepodnikateľa v rezidentskej lokalite je spoplatnená základnou sumou 20 eur na rok.¹⁵ Základná sadzba parkovacieho lístka je vymedzená podľa tarifných pásiem. Maximálna denná sadzba parkovacieho lístka je od 2 eur (tarifné pásmo 4) do 9 eur (tarifné pásmo 1).¹⁶ Sadzba osobitného parkovacieho lístka ŤZP je 0 eur.¹⁷

Status dočasného útočiska sa poskytuje na účely ochrany cudzincov pred vojnovým konfliktom, endemickým násilím, následkami humanitárnej katastrofy alebo sústavným,

¹¹ Ustanovenie § 8c ods. 10 Všeobecne záväzného nariadenia.

¹² Ustanovenie § 8d Všeobecne záväzného nariadenia.

¹³ Ustanovenie § 7 ods. 1 Všeobecne záväzného nariadenia: „parkovací lístok umožňuje počas jeho doby platnosti dočasné parkovanie motorového vozidla s EČV, ktoré je uvedené na parkovacom lístku alebo v doručenom elektronickom parkovacom lístku.“

¹⁴ Ustanovenie § 8f ods. 1 a 2 Všeobecne záväzného nariadenia.

¹⁵ Príloha č. 3 písm. C Všeobecne záväzného nariadenia.

¹⁶ Príloha č. 3 písm. A Všeobecne záväzného nariadenia.

¹⁷ Príloha č. 3 písm. A Všeobecne záväzného nariadenia.

alebo hromadným porušovaním ľudských práv v ich krajine pôvodu.¹⁸ Udelením dočasného útočiska vzniká odídencovi tolerovaný pobyt na území SR.¹⁹ Dočasné útočisko sa poskytuje s platnosťou do 4. marca 2024 a následne môže byť tento štatút predĺžený.²⁰

Príspevok za ubytovanie odídencom upravuje zákon o azyle v ustanovení § 36a. Príspevok poskytuje obec osobe, ktorá vlastní nehnuteľnosť v jej územnom obvode. Vlastník nehnuteľnosti musí poskytovať ubytovanie odídencovi bezodplatne. Vlastník nehnuteľnosti a odídenc sú povinní uzavrieť zmluvu o poskytnutí ubytovania odídencovi.²¹ Podrobnosti ohľadom príspevku za ubytovanie odídenca a povinné náležitosti zmluvy o poskytnutí ubytovania upravuje nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 218/2022 Z. z. o poskytovaní príspevku za ubytovanie odídenca.

Od dane z príjmov sú oslobodené štipendia poskytované z prostriedkov štátneho rozpočtu alebo poskytované vysokými školami a obdobné plnenia poskytované zo zahraničia, podpory a príspevky z prostriedkov nadácií a občianskych združení, neziskových organizácií a neinvestičných fondov vrátane nepeňažného plnenia, podpory a príspevky poskytované z prostriedkov štátneho rozpočtu, rozpočtov obcí, vyšších územných celkov a štátnych fondov vrátane nepeňažného plnenia.²² Ak je príspevok podľa zákona o azyle poskytnutý fyzickej osobe, pričom nie je poskytnutý v súvislosti s výkonom činností, z ktorých plynú príjmy podľa zákona o dani z príjmov, je príjmom oslobodeným od dane z príjmov fyzickej osoby.²³

Fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím príslušný orgán vyhotoví parkovací preukaz ak spĺňa podmienky:

1. z právoplatného rozhodnutia o parkovacom preukaze vyplýva, že má zdravotné postihnutie uvedené v prílohe k zákonu o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a
2. podľa komplexného posudku, ktorý bol podkladom na právoplatné rozhodnutie o peňažnom príspevku na kompenzáciu, je fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím odkázaná na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom.²⁴

Účastníkmi právnych vzťahov podľa zákona o kompenzácii ťzp sú:

---

¹⁸ Ustanovenie § 29 ods. 1 zákona o azyle.

¹⁹ Ustanovenie § 36 ods. 2 zákona o azyle.

²⁰ Dočasné útočisko, UNHCR, dostupné na: <https://help.unhcr.org/slovakia/sk/information-for-people-coming-from-ukraine/temporary-protection/>

²¹ Ustanovenie § 36a zákona o azyle.

²² Ustanovenie § 9 ods. 2 písm. k) zákona o dani z príjmov.

²³ Príspevok za ubytovanie odídenca a jeho zdaňovanie, Redakcia Podnikajte.sk, dostupné na: <https://www.podnikajte.sk/dan-z-prijmov/prispevok-za-ubytovanie-odidenc-a-zdanovanie>

²⁴ Ustanovenie § 17 zákona o kompenzácii ťzp.

1. občan Slovenskej republiky, ktorý má na území Slovenskej republiky trvalý pobyt alebo prechodný pobyt,
2. občan Únie, ktorý má na území Slovenskej republiky trvalý pobyt,
3. štátny príslušník tretej krajiny:
  - a) ktorého právo na kompenzáciu zaručuje medzinárodná zmluva, ktorou je Slovenská republika viazaná a ktorá bola uverejnená v Zbierke zákonov Slovenskej republiky,
  - b) ktorý je rodinný príslušník občana podľa prvého bodu alebo druhého bodu a má na území Slovenskej republiky trvalý pobyt,
  - c) ktorému bol udelený azyl podľa osobitného predpisu,
  - d) ktorému sa poskytla doplnková ochrana podľa osobitného predpisu.²⁵

Podľa § 4 zákona o kompenzácii ťzp práva ustanovené týmto zákonom sa zaručujú rovnako každému v súlade so zásadou rovnakého zaobchádzania ustanovenou osobitným predpisom. Týmto osobitným predpisom je antidiskriminačný zákon.

Právne posúdenie

Antidiskriminačný zákon upravuje najmä podmienky uplatňovania zásady rovnakého zaobchádzania a vymedzuje základné defíničné znaky, ktoré musia byť naplnené, aby menej priaznivé zaobchádzanie bolo možné považovať za diskrimináciu. Medzi tieto znaky, ktoré musia byť kumulatívne splnené patrí oblasť právnych vzťahov spadajúca pod § 3 ods. 1 antidiskriminačného zákona, zákonom chránený dôvod diskriminácie v zmysle § 2 ods. 1 antidiskriminačného zákona a jedna z foriem diskriminácie uvedená v § 2a antidiskriminačného zákona.

Podľa ustanovenia § 3 ods. 1 antidiskriminačného zákona „*každý je povinný dodržiavať zásadu rovnakého zaobchádzania v oblasti pracovnoprávných a obdobných právnych vzťahov, sociálneho zabezpečenia, zdravotnej starostlivosti, poskytovania tovarov a služieb a vo vzdelávaní.*“

Ustanovenie § 5 antidiskriminačného zákona bližšie upravuje dodržiavanie zásady rovnakého zaobchádzania v oblasti poskytovania tovarov a služieb. Zákaz diskriminácie sa uplatňuje len v spojení s právami osôb ustanovenými osobitnými zákonmi v oblasti prístupu a poskytovania tovarov a služieb vrátane bývania, ktoré sú poskytované verejnosti právnickými osobami a fyzickými osobami-podnikateľmi.²⁶

---

²⁵ Ustanovenie § 3 ods. 1 zákona o kompenzácii ťzp.

²⁶ Ustanovenie § 5 ods. 2 písm. d) antidiskriminačného zákona.

Antidiskriminačný zákon v súvislosti s týmto ustanovením odkazuje napríklad na zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov. Antidiskriminačný zákon neobsahuje vymedzenie rozsahu oblasti poskytovania tovarov a služieb ani definíciu služieb.

Zákaz diskriminácie v oblasti poskytovania tovarov a služieb vymedzuje smernica EÚ 2004/113/es o vykonávaní zásady rovnakého zaobchádzania medzi mužmi a ženami v prístupe k tovaru a službám a k ich poskytovaniu (ďalej ako „smernica“), ktorá bola transponovaná do antidiskriminačného zákona. Smernica sa vzťahuje na všetky osoby ktoré poskytujú tovar a služby, ku ktorým má verejnosť prístup bez ohľadu na dotknutú osobu, pokiaľ ide o verejný a súkromný sektor vrátane orgánov verejnej moci.²⁷ Smernica zároveň upravuje minimálne štandardy rozsahu pôsobnosti pre členské štáty.²⁸ Pri vymedzení služieb odkazuje smernica na čl. 57 Zmluvy o fungovaní Európskej únie podľa ktorého sa za služby považujú plnenia, ktoré sa bežne poskytujú za odplatu, pokiaľ ich neupravujú ustanovenia o voľnom pohybe tovaru, kapitálu a osôb. Služby zahŕňajú najmä: a) činnosti priemyselnej povahy, b) činnosti obchodnej povahy, c) činnosti remeselnej povahy, d) činnosti v oblasti slobodných povolání.

Všeobecne záväzné nariadenie upravuje najmä podmienky dočasného parkovania motorových vozidiel na území mesta Košice, výšku úhrady za dočasné parkovanie motorových vozidiel a spôsob platenia za dočasné parkovanie motorových vozidiel.²⁹ Pri splnení podmienok na vydanie rezidentskej parkovacej karty a zaplatení úhrady podľa prílohy č. 3 Všeobecne záväzného nariadenie mesto Košice vydá žiadateľovi parkovaciu kartu.

V zmysle uvedeného možno vydanie parkovacej karty za úhradu považovať za službu v zmysle čl. 57 ZFEÚ. **Oblasť poskytovania tovarov a služieb podľa § 5 ods. 2 písm. d) antidiskriminačného zákona je v namietanom prípade naplnená.**

Dôvod diskriminácie

Diskrimináciu pri prístupe a poskytovaní tovarov a služieb ustanovenie § 5 ods. 1 antidiskriminačného zákona zakazuje z dôvodov uvedených v § 2 ods. 1. Medzi tieto

²⁷ Čl. 3 ods. 1 smernice.

²⁸ Čl. 7 smernice: „členské štáty môžu prijať alebo zachovať ustanovenia, ktoré sú priaznivejšie pre ochranu zásady rovnakého zaobchádzania než ustanovenia tejto smernice. Vykonávanie tejto smernice nesmie byť za žiadnych okolností dôvodom pre zníženie úrovne ochrany proti diskriminácii, ktorú už poskytujú členské štáty v oblastiach, ktoré upravuje táto smernica.“

²⁹ Ustanovenie § 1 Všeobecne záväzného nariadenia.

dôvody patrí: pohlavie, náboženské vyznanie alebo viera, rasa, príslušnosť k národnosti alebo etnickej skupine, zdravotné postihnutie, vek, sexuálna orientácia, manželský stav a rodinný stav, farba pleti, jazyk, politické alebo iné zmýšľanie, národný alebo sociálny pôvod, majetok, rod alebo iné postavenie alebo z dôvodu oznámenia kriminality alebo inej protispoločenskej činnosti.

V podnete namietate, že Všeobecne záväzné nariadenie znevýhodňuje osoby so statusom dočasného útočiska, ktoré nemôžu získať parkovaciu kartu. Status dočasného útočiska nepatrí medzi dôvody explicitne uvedené v antidiskriminačnom zákone. Okruh diskriminačných dôvodov rozširuje nad rámec antidiskriminačného zákona dôvod tzv. iné postavenie.

Osoby so statusom dočasného útočiska majú na území Slovenskej republiky tolerovaný pobyt.³⁰ Podľa právneho názoru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej ako „ESLP“) v prípade porušenia zákazu diskriminácie z dôvodu iného postavenia by malo ísť o menej priaznivé zaobchádzanie, ktoré je identifikovateľné, objektívne, prípadne založené na osobnostných charakteristikách jednotlivca, na základe ktorých možno dotknutú osobu odlišiť od porovnávanej skupiny osôb.³¹ ESLP pod dôvod iné postavenie podradil imigračný status dotknutej osoby a to z dôvodu, že ide skôr o právny a nie osobný status dotknutej osoby.³² ESLP pod dôvod iné postavenie podradil aj napr. trvalý pobyt.³³

Status dočasného útočiska predstavuje právny status osoby, ktorý je vopred identifikovateľný. Podľa právneho názoru Strediska v zmysle uvedenej judikatúry ESLP status dočasného útočiska možno podradiť pod chránený dôvod iné postavenie.

Nepriama diskriminácia

---

³⁰ Ustanovenie § 36 ods. 2 zákona o azyle.

³¹ Pozri napr. Rozhodnutie ESLP o sťažnosti č. 7205/07 zo dňa 13. júla 2010 vo veci Clift proti Spojenému Kráľovstvu, § 55, dostupné na: <https://hudoc.echr.coe.int/#%7B%22fulltext%22:%5B%22clift%22%2C%22documentcollectionid%22:%5B%22GRANDCHAMBER%22%2C%22CHAMBER%22%2C%22itemid%22:%5B%222001-99913%22%5D%7D>

³² Rozhodnutie ESLP o sťažnosti č. 56328/07 zo dňa 27. septembra 2011 vo veci Bah proti Spojenému kráľovstvu, § 45, dostupné na: <https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22fulltext%22:%5B%2256328/07%22%2C%22documentcollectionid%22:%5B%22GRANDCHAMBER%22%2C%22CHAMBER%22%2C%22itemid%22:%5B%222001-106448%22%5D%7D>

³³ Rozhodnutie ESLP o sťažnosti č. 42184/05 zo dňa 10. marca 2010 vo veci Carson a ďalší proti Spojenému kráľovstvu, § 70, dostupné na: <https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22fulltext%22:%5B%2242184/05%22%2C%22documentcollectionid%22:%5B%22GRAND%20CHAMBER%22%2C%22CHAMBER%22%2C%22itemid%22:%5B%222001-97704%22%5D%7D>

Podľa § 2a ods. 1 diskriminácia je priama diskriminácia, nepriama diskriminácia, obťažovanie, sexuálne obťažovanie a neoprávnený postih; diskriminácia je aj pokyn na diskrimináciu a nabádanie na diskrimináciu.

Nepriama diskriminácia je navonok neutrálny predpis, rozhodnutie, pokyn alebo prax, ktoré znevýhodňujú alebo by mohli znevýhodňovať osobu v porovnaní s inou osobou; nepriama diskriminácia nie je, ak takýto predpis, rozhodnutie, pokyn alebo prax sú objektívne odôvodnené sledovaním oprávneného záujmu a sú primerané a nevyhnutné na dosiahnutie takého záujmu.³⁴

Základným predpokladom nepriamej diskriminácie je, že dôsledkom navonok neutrálneho predpisu je rozdielne zaobchádzanie s určitou osobou/skupinou osôb. Rozdielne zaobchádzanie v namietanom prípade spočíva v nemožnosti získať rezidentskú parkovaciu kartu pre odídencov. Prvá rezidentská karta pre rezidenta nepodnikateľa v rezidentskej lokalite je spoplatnená základnou sumou 20 eur na rok. Oproti tomu sumy parkovacích lístkov, ktoré si musia osoby, ktoré nemajú rezidentskú parkovaciu kartu zakúpiť sa líšia podľa tarifných pásiem. Základná sadzba parkovacieho lístka za každú začatú polhodinu je od 0,25 eur (tarifné pásmo 4) do 0,75 eur (tarifné pásmo 1). Pričom maximálna denná sadzba parkovacieho lístka je od 2 eur (tarifné pásmo 4) do 9 eur (tarifné pásmo 1).³⁵

Rozdielne zaobchádzanie spočíva aj v nemožnosti zakúpiť si osobitný parkovací lístok ŤZP pre odídencov s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorí nemôžu predložiť platný parkovací preukaz osoby s ťažkým zdravotným postihnutím. Osobitný parkovací lístok ŤZP je pritom bezplatný. Odídenci so zdravotným postihnutím si musia zakúpiť parkovací lístok spoplatnený podľa základných sadzieb parkovacích lístkov.

O porušenie zákazu nepriamej diskriminácie pôjde ak dochádza k rozdielnemu zaobchádzaniu s osobami nachádzajúcimi sa v porovnateľnom postavení. V namietanom prípade sú dotknutými osobami odídenci, ktorí sú ubytovaní na základe zmluvy o poskytnutí ubytovania odídencom. Tieto osoby nemôžu získať parkovaciu kartu, pretože nevedia preukázať právny vzťah k miestu ubytovania nájomnou zmluvou a splnením registračnej povinnosti prenajímateľa.³⁶

Právny vzťah, ktorý vzniká medzi osobou nájomcu a prenajímateľa podľa zákona č. 98/2014 Z. z. o krátkodobom nájme bytu nie je totožný s právnym vzťahom, ktorý vzniká medzi

---

³⁴ Ustanovenie § 2a ods. 3 antidiskriminačného zákona.

³⁵ Príloha č. 3 písm. A Všeobecne záväzného nariadenia.

³⁶ Príspevok na ubytovanie odídencom je podľa § 9 ods. 2 písm. k) zákona o dani z príjmov oslobodený od dane z príjmov. Osoba ktorá poskytuje ubytovanie odídencom nepodlieha registračnej povinnosti na daňovom úrade.

osobou odídencia a poskytovateľa ubytovania podľa zákona o azyle. Pre existenciu komparátora sa nevyžaduje aby bola situácia porovnávaných osôb identická, stačí pokiaľ sa osoby nachádzajú v porovnateľnej situácii.³⁷

Účelom rezidentskej parkovacej karty je najmä umožniť rezidentom parkovanie predovšetkým v mieste ich bydliska.³⁸ Vzhľadom na tento účel sú odídenci v porovnateľnej situácii ako nájomcovia bytu. Rovnako bývajú v rezidentskej lokalite, v priestore ktorý je určený na bývanie na základe zmluvy, ktorá sa uzatvára na dohodnutú dobu medzi poskytovateľom ubytovania a odídencom.

Vzhľadom na účel rezidentskej parkovacej karty sú žiadatelia o parkovaciu kartu v postavení nájomcu a odídencia ubytovaného podľa zmluvy o poskytnutí ubytovania odídencom v porovnateľnej situácii.

Pokiaľ je navonok neutrálne ustanovenie odôvodnené sledovaním legitímneho cieľa a prostriedky na dosiahnutie tohto cieľa sú primerané a nevyhnutné, nepôjde o nepriamu diskrimináciu.³⁹ Legitímnym cieľom úpravy parkovacej politiky vo Všeobecne záväznom nariadení je umožniť parkovanie rezidentom v mieste ich bydliska. Tento cieľ je možné považovať za oprávnený. Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora EÚ môže vnútroštátna právna úprava zaručiť dosiahnutie sledovaného cieľa len vtedy, ak je skutočne sprevádzaná úsilím dosiahnuť ho zrozumiteľne a systematicky.⁴⁰

Vylúčenie odídencom, ktorí bývajú v rezidentskej lokalite na základe zmluvy o poskytnutí ubytovania odídencom zo získania parkovacej karty podľa právneho názoru Strediska nepredstavuje primeraný prostriedok na dosiahnutie legitímneho cieľa. V zmysle vyššie uvedeného odídencom tiež bývajú v rezidentskej lokalite na základe

³⁷ Debrecéniová J., Antidiskriminačný zákon. Komentár. Prvé vydanie. Bratislava: Občan a demokracia, 2008, s. 37.

³⁸ Všeobecné informácie o rezidentskej parkovacej karte, dostupné na: <https://www.kosice.sk/mesto/vseobecne-informacie-o-rezidentskej-parkovacej-karte>

³⁹ Podľa čl. 16 všeobecných ustanovení smernice: „rozdiely v zaobchádzaní sa môžu uznať len vtedy, ak sú odôvodnené legitímnym cieľom. Legitímnym cieľom môže byť napríklad ochrana obetí sexuálneho násillia (v prípadoch ako je zriaďovanie útulkov výhradne pre mužov alebo pre ženy), dôvody súkromia a slušnosti (v prípadoch, keď ubytovanie poskytuje osoba v časti svojej domácnosti), podpora rovnosti pohlaví alebo záujmov mužov alebo žien (napríklad dobrovoľné organizácie výhradne pre mužov alebo pre ženy), sloboda združovania (v prípade členstva v súkromných kluboch výhradne pre mužov alebo pre ženy) a organizovanie športových podujatí (napríklad športové podujatia výhradne pre mužov alebo pre ženy).”

⁴⁰ Pozri napr. rozsudok Súdneho dvora EÚ z 10. marca 2009 vo veci Hartlauer Handelsgesellschaft mbH proti Wiener Landesregierung, Oberösterreichische Landesregierung, C-169/07, bod 55, dostupné na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX%3A62007CJ0169> a rozsudok Súdneho dvora EÚ z 11. júla 2019 vo veci Östre Landsret, C-716/17, bod 24, dostupné na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/sk/TXT/?uri=CELEX:62017CJ0716>

zmluvy ktorá upravuje ich práva a povinnosti na vopred dohodnutú dobu. Na účely rezidentskej parkovacej karty je tento právny vzťah porovnateľný s nájomným vzťahom.

Druhou skupinou dotknutých osôb sú odídenci s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorí nemajú platný parkovací preukaz osoby s ťažkým zdravotným postihnutím. Odídenci nie sú účastníkmi právnych vzťahov podľa zákona o kompenzácii ťzp, nemôžu teda získať parkovací preukaz podľa § 17 tohto zákona. Odídenci so závažným zdravotným postihnutím majú nárok na dotáciu na podporu humanitárnej pomoci osobe so závažným zdravotným postihnutím.⁴¹ Žiadny právny predpis neupravuje možnosť získania parkovacieho preukazu pre odídenčov. Odídenci s ťažkým zdravotným postihnutím nemôžu preukázať zdravotné postihnutie platným parkovacím preukazom a teda nemajú možnosť zakúpiť si osobitný parkovací lístok ŤZP.

Vzhľadom na legitímny cieľ umožnenia zjednodušeného parkovania pre osoby so zdravotným postihnutím sú odídenci v porovnateľnej situácii ako osoby ktoré platný parkovací preukaz majú. **Stredisko sa domnieva, že nemožnosť získať osobitný parkovací lístok ŤZP pre odídenčov so zdravotným postihnutím, pretože nevedia predložiť parkovací preukaz nepredstavuje primeraný prostriedok na dosiahnutie legitímneho cieľa.**

Sporné ustanovenia Všeobecne záväzného nariadenia sú základom pre vytvorenie diskriminačnej praxe medzi poskytovateľom služby – Mestom Košice a odídencami, ktorí sú žiadateľmi o rezidentskú parkovaciu kartu alebo si chcú zakúpiť osobitný parkovací lístok ŤZP.

Záver

Ustanovenie § 8d ods. 1 písm. d) Všeobecne záväzného nariadenia a ustanovenie § 8f v spojení s § 8d ods. 1 písm. g) Všeobecne záväzného nariadenia podľa právneho názoru Strediska predstavujú nepriamu diskrimináciu osôb so statusom dočasné útočisko z dôvodu iného postavenia v oblasti poskytovania tovarov a služieb.

---

⁴¹ Ustanovenie § 3n nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 416/2022 ktorým sa dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 131/2022 Z. z. o niektorých opatreniach v oblasti dotácií v pôsobnosti Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu vyhláseného v súvislosti s hromadným prílevom cudzincov na územie Slovenskej republiky spôsobeným ozbrojeným konfliktom na území Ukrajiny v znení neskorších predpisov.